

43 . Slava Rusă | Comuna: Slava Cercheză | Județ: Tulcea | Punct: Fântâna Seacă | Anul: 2014

Anul: 2014

Cod RAN: 161277.01

Perioade: Evul Mediu

Epoci: Epoca migrațiilor

Tipuri sit: locuire, descoperire funerară

Categorii sit: Neatribuit, Domestic, Apărare (construcții defensive)

Autori: Ștefan Honcu, Mihaela Iacob, Marian Mocanu, Lucian Munteanu, Diana Stan

Instituții: Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, Institutul de Arheologie Iași, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea

Raport

Cercetările din campania 2014 s-au derulat în perioada iulie – septembrie. Finanțarea a fost asigurată de MCPN, Asociația Ibida, Gianni Alexandrescu (Iași), Adrian Andrușcă (Ovidiu – în cazul unei săpături preventive), precum și prin două proiecte internaționale și unul național.

Cercetările sistematice au continuat în sectoarele Curtina G – Turnul 8, Turnul 10 (de fapt, la structurile intramurane din apropierea turnului), Curtina D, Necropola romano-bizantină, în așezarea romană târzie din punctul Fântâna Seacă și în cea de epocă elenistică din punctul Donca. În acest an a fost deschis un nou sector intra muros, la S de Curtina G, coordonat de Alessandro Teatini și Antonio Ibba.

Două cercetări au avut caracter preventiv; ambele s-au desfășurat în interiorul orașului romano-bizantin. Prima dintre acestea s-a desfășurat pe terenul aferent unuia din imobile ce constituie Baza arheologică (Baza I), iar a doua pe o proprietate privată (Andrușcă Adrian).

În cadrul proiectului UEFISCDI „Tehnici noi de cartare și investigație non-invazivă a siturilor arheologice din Dobrogea centrală (studiu de caz – bazinul râului Casimcea)” (coordonator Internio Systems SRL București, parteneri MINA Constanța și ICEM Tulcea) au fost înregistrate așezările din bazinul superior al

Casimcei (de pe teritoriul localității Slava Cercheză) și s-au realizat cercetări magnetometrice în așezarea din punctul Fântâna Seacă.

În cadrul proiectului „Black Sea – Unity and Diversity in the Roman Antiquity”, finanțat de UE, în cadrul Joint Operational Programme “Black Sea Basin 2007-2013” (coordonat de Consiliul Județean Tulcea, având ca parteneri: Archaeological Museum of Thessaloniki, Varna Regional History Museum, Crimean Branch of the Institute of Archaeology Simferopol, Batumi Archaeological Museum, Universitatea Liberă Internațională din Moldova Chișinău, Sinop Special Provincial Administration și ca parteneri asociați: ICEM Tulcea, MINA Constanța, Universitatea „Al. I. Cuza” Iași, Asociația Ibida Tulcea, Aristotle University of Thessaloniki, Alpha Mentor Association Thessaloniki, Crimean University of the Humanities Yalta, National Reserve „Chersonese Tauric” Sevastopol, Yalta Historical-Literary Museum, Sinop Archaeological Museum, Fitzwilliam Museum Cambridge, Université de Provence Aix-Marseille I, Università di Bologna) s-au desfășurat următoarele activități:

- dotarea șantierului (L)Ibida, a bazei arheologice și a laboratorului de restaurare cu logistică;
- realizarea unei expoziții itinerate la Tulcea, Constanța, Thessaloniki, Varna, Batumi, Chișinău, Sinop, Istanbul și catalogului acesteia;
- promovarea sitului, de către membri ai colectivului, prin prezentări de comunicări la simpozioane organizate în orașele de mai sus;

- organizarea unei tabere arheologice la (L)Ibida – Slava Rusă cu tineri specialiști din România, Grecia, Bulgaria, Georgia, Republica Moldova, Turcia, Italia.

Proiectul "(L)Ibida. Una città ai confini dell'Impero" derulat pe baza protocolului semnat între Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea și Università degli Studi di Sassari (Sardegna) în 2013 este finanțat – din partea italiană - de către Ministero degli Affari Esteri, Ministero dell'Istruzione dell'Università e della Ricerca, Regione Autonoma della Sardegna. Proiectul prevede participarea echipelor română și italiană la cercetarea interdisciplinară a cetății Ibida și a teritoriului său prin aplicarea unor metode moderne, mai puțin utilizate în arheologia românească: realizarea unui suport cartografic digital și a unui GIS, fotointerpretare a imaginilor fotografice aeriene și satelitare, prospecțiuni electromagnetice, studii paleoambientale, analize ADN. Rezultatele acestor cercetări vor fi valorificate prin publicații comune în reviste de specialitate din România și Italia, un colochiu internațional și o monografie a sitului. Echipa românească de cercetare include pe toți cercetătorii romani implicați în studiul sitului, iar cea italiană, cuprinde, în afara specialiștilor de la Università di Sassari, un specialist în arheologie paleocreștină de la Pontificia Commissione di Archeologia Sacra și un specialist în paleoantropologie de la University Health Network din Taranto. La cercetări participă doctoranzi, masteranzi și studenți de la universitatea parteneră italiană.

În cadrul proiectului, în 2014, a fost documentată fotografic(62) întreaga suprafață a necropolei în scopul observării unor anomalii care să poată duce la identificarea altor monumente funerare de tip hypogeu, fiecare sector de cercetare a fost documentat prin fotografii zenitale georeferențiate; a continuat activitatea de scanare tridimensională cu ajutorul unui laser scanner portabil (utilizând, pentru vizualizare, programul MeshLab) a pieselor arheologice descoperite la Ibida și în teritoriul cetății (tegule, material epigrafic), între acestea trei inscripții descoperite la Mihai Bravu.

În afara acestui proiect, un număr de masteranzi și doctoranzi ai universității italiene au desfășurat activități de înțiere, cercetare-valorificare a materialului arheologic descoperit la Ibida în cadrul programului de mobilitate LLP ERASMUS PLACEMENT (mai-august 2014).

Tot materialul ceramic a fost spălat restaurat, prelucrat și depozitat pe șantier. La sfârșitul lunii august a fost realizată o expoziție la Baza arheologică, în cadrul „Zilelor porților deschise la Cetatea (L)Ibida”.

Cercetările efectuate anul acesta în așezarea din punctul „Fântâna Seacă” au avut ca scop principal finalizarea excavării secțiunii S3, începute de noi în 2013 și deschiderea de noi secțiuni care, sperăm noi, să ne permită identificarea funcției, cronologiei și planimetriei edificiului dezvelit anul anterior(63). Astfel, în primele zile ale cercetării au fost curățate secțiunile de vegetație, pentru a putea înlătura materialul de protecție și pământul cu care am acoperit zidurile și dărâmătură descoperite anul trecut.

Nivelul arheologic a fost surprins în S3, după cum am constatat în urma cercetărilor din campania precedentă, la adâncimea de 0,25-0,30 m, nivel care constă dintr-un strat consistent de dărâmătură compactă, formată din pietre de dimensiuni mici și medii, sumar fasonate și tegulae. În urma înlăturării stratului de pământ, a fost surprinsă, la distanța de 1 m față de profilul de E, în C2 și, respectiv, de 2 m față de același profil, în C1 al secțiunii, pe o distanță de 7 m, latura de V a edificiului E1. Odată identificat zidul care închide latura de V a edificiului E1, ne-am concentrat cercetarea în C2, în încercarea de a obține cât mai multe informații cu privire la cronologia, planimetria și funcția edificiului în timpul scurt pe care l-am avut la dispoziție și cu forța de munca redusă din cauza lipsei fondurilor.

Astfel, a fost îndepărtat stratul de dărâmătură din acest carou, care avea o grosime de 20 cm. În interiorul acestuia am descoperit mai multe fragmente de sticlă de geam concentrate într-o zonă aflată la 2,60 m față de profilul de N și la 10-40 cm de cel de V. În partea de N a C2, la aproximativ 40-50 de cm de profil, s-a conturat un zid (Z5) constituit din pietre mici, sumar fasonate, legate cu pământ negru. Acesta are o lungime de 2,50 m și o lățime de 40 de cm, fiind păstrat precar, din cauza lucrărilor agricole. El corespunde, din punct de vedere cronologic, celei de a doua fază de locuire a acestui edificiu. Încăperea a fost construită prin blocarea căii de acces dintre edificiul E1 și colțul unui alt edificiu, care a fost surprins în profilul de V a secțiunii S3. Odată cu blocarea spațiului dintre cele două încăperi cu zidul (Z5) din a doua fază de locuire, a fost construit și un pavaj din lespezi de calcar, pe o suprafață de 2,60 x 2,30 m, surprins la o adâncime de 50 cm față de nivelul de călcare. Aceste dale au dimensiunile cuprinse între 100 x 80 cm și 40 x 30 cm. S-a putut constata că pavajul încăperii este incomplet, întrucât, în urma lucrărilor agricole, din acesta au fost

dislocate trei dale, care au fost găsite în dărătura din C1. În continuarea pavajului am surprins, la aceeași adâncime de 50 cm, podeaua încăperii, ce constă dintr-un strat de pământ galben, bine tasat, cu grosimea de 10 cm. În partea de NE a secțiunii S3, în C2, am realizat o microsecțiune, cu scopul de a verifica raportul stratigrafic dintre E1 și zidul Z5. În urma excavării acesteia s-a putut constata că edificiul E1 este mai timpuriu decât zidul Z5, care se datează în aceeași perioadă cu pavajul de dale, în timpul domniei împăratului Valens. Nivelul de pământ steril a fost atins la adâncimea de 95 de cm, iar săpătura s-a oprit la 115 cm.

Materialul arheologic descoperit în această secțiune constă în ceramică de bucătărie (oale date în a doua jumătate a secolului IV p. Chr.), amfore (LRA II, Sinope și fragmente dintr-un tip necunoscut de amforă cu graffito). Pe lângă materialul ceramic recoltat au mai fost scoase la suprafață numeroase monede de la

împărații Constantin II (337-361) și Valens (364-378). O descoperire importantă făcută anul acesta în C2 al secțiunii, la adâncimea de 0,50 cm, este un umbo de fier, păstrat în proporție de 90%, pe pavajul de dale, împreună cu mai multe fragmente de ceramică.

Anul viitor ne propunem să terminăm de excavat secțiunea S3 și să deschidem noi secțiuni care să ne permită să identificăm planimetria și funcția edificiului descoperit în anul 2013.

Note

- 62. Fotografii facute cu ajutorul aparatului fotografic atasat unui zmeu.
- 63. CCA. Campania 2013, p. 124.

Informații suplimentare online

[Raportul 5387 din cronică.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
